

Det Anarkistiska Biblioteket

Min Ståndpunkt

Mikhail Bakunin

Mikhail Bakunin
Min Ståndpunkt
1862

Till svenska av Staffan Jacobson 2011.

sv.theanarchistlibrary.org

1862

Jag är en passionerad sanningssökare. Och inte desto mindre en förbitterad fiende till de ondsinta fiktioner som alla nutida och dåtida religioner, metafysiska, politiska och juridiska grymheter som representanterna för den privilegierade bestående ordningen ännu idag förespråkar med syftet att förslava och fördumma mänskligheten.

Jag är en fanatisk anhängare av sanningen och friheten, som jag betraktar som de enda omständigheter i vilka intelligens, medvetenhet och lycka kan utvecklas och förhöjas.

Jag syftar inte på den rent formella frihet som Staten påbjuder, utmäter och reglerar, denna eviga lögn som i verkligheten alltid består av fåtalets privilegier och flertalets slaveri. Inte heller den individualistiska, egoistiska, trängsynta och påhittade frihet som Rousseau-skolan förespråkar eller andra system som egendomsmoralister, medelklassborgare och liberaler rekommenderar. Enligt vilka de s.k. individens rättigheter som ”representeras” av Staten begränsas av alla andras rättigheter, varigenom individens rättigheter alltid reduceras till noll. Nej, jag menar den enda frihet som är värd namnet, nämligen det fulla utvecklandet av alla materiella, intellektuella och andliga förmågor som slumrar hos var och en, den frihet som inte känner andra gränser än dom naturen sätter. Med andra ord inga lagar påförda utifrån av någon överhet utan endast av var och ens natur och väsen, vilket inte kan ses som begränsningar utan som själva ramarna för vår existens och en förutsättning för denna vår frihet.

Ovillkorlig frihet

Jag menar den frihet som istället för att stanna upp långt ifrån andras frihet som vid en demarkationslinje tvärtom i andras frihet ser den egna fria viljans expansion och min egen frihet utsträckt till det oändliga. Frihet genom solidaritet och genom jämlikhet, den frihet som triumferar över våld, tvång och auktoritära principer, det ideala uttrycket för den kraft som efter att ha störtat alla himlens och jordens avgudar kommer att uppfinna och organisera en ny värld för den förenade mänskligheten på alla kyrkors och staters ruiner.

Jag är en övertygad förespråkare för ekonomisk och social jämlikhet. För jag vet att utan detta kommer jämlikhet, frihet, rättvisa, mänsklig värdighet och moral, mänsklighetens välgång och nationernas välstånd bara att vara en simpel lögn. Men som den ovillkorliga frihetens förespråkare, denna humanitetens första förutsättning, vet jag att jämlikhet måste baseras på spontant organiserande av frivilliga sammanslutningar federerade till kommuner, inte genom att Staten agerar som överlägsen övervakare.

Denna punkt skiljer mer än allt annat de frihetliga socialisterna från de auktoritära kommunisterna, anhängare av Statens nödvändiga initiativ. Kommunisterna tänker sig att frihet och socialism/.../kan uppnås genom organiseringen av arbetarklassens politiska makt och då främst stadsproletariatet med hjälp av den radikala borgerligheten. Medan de frihetliga socialisterna som är fiender till varje tveeggad allierad eller allians tvärtom tänker sig att målet kan uppnås endast genom organiseringen av de ekonomiska och sociala krafterna hos massorna i stad och landsbygd liksom de från högre samhällsklasser som är beredda att bryta med sitt förflutna och acceptera deras program utan inskränkningar.

Två metoder

Ur den nämnda skillnaden uppstår två olika metoder. Kommunisterna påstås organisera de arbetande klasserna för att erövrå Statens politiska makt. De frihetliga socialisterna organiserar folk med syftet att likvidera Staten helt och hållet oavsett dess form. De förra företräder auktoritetstron i teorin och praktiken, de frihetliga känner bara tilltro till friheten, till att folket får utveckla egna initiativ att befria sig själva. De auktoritära kommunisterna vill påtvinga andra klass ”vetenskap”, de frihetliga socialisterna propagerar empirisk vetenskap ibland sig så att grupper och församlingar får förtroende och förståelse för den, spontant och frivilligt, nerifrån och upp, organiserar sig efter sitt eget skön och efter sina egna mått. Inte enligt en på förhand uppgjord plan som dikterats för dem, en plan tänkt att implementeras uppifrån av några få ”högst intelligenta, ärliga och allt det där” på de så kallat okunniga massorna. De frihetliga revolutionärerna menar att det finns mer praktiskt sunt förnuft i folkets strävande och kamp, än i alla mänskighetens lärda och lärares ”djupa” intelligens, som till de många katastrofala försöken ”att lyckliggöra mänskligheten” vill lägga ännu ett nytt försök.

Vi är tvärtom av den övertygelsen att mänskligheten redan alltför länge tillåtit sig att bli styrd och reglerad, och att orsaken till denna olycka inte står att finna i den eller den sortens regering eller av människan skapad Stat, utan i själva naturen och existensen i varje härskande ledarskap, vilken sort eller vilket namn detta än kan ha. Det okunniga folkets bästa vän är de som befriar dem från ledarskapets trældom och låter folket vara ifred för att arbeta bland sig själva och med sig själva i jämställdhet och kamratskap.

Kommentar: Den engelska översättningen till denna text publicerades i Guy A. Aldred: Bakunin's Writings. Modern Publishers, Indore Kraus Reprint Co. New York 1947, och återfinns online på sajten Anarchy Archives.

Detta är en tidig text, men Bakunins anarkistiska filosofi framstår tydligt. Han hade kommit till London julen 1861 från sin dramatiska flykt från Sibirien och därifrån jorden runt ett helt varv. Han återförenades med sin unga hustru Antonia, och nästa anhalt skulle nu bli Sverige. Jag tänker mig att det rör sig om ett manuskript till ett tal, och de teman som skulle präglade brytningen med Marx i 1:a Internationalen finns redan på plats.